

הכנסת
מרכז המחקר והמידע

ב' בחשוון תשע"ו
15 באוקטובר 2015

לכבוד

חברת הכנסת תמר זנדברג

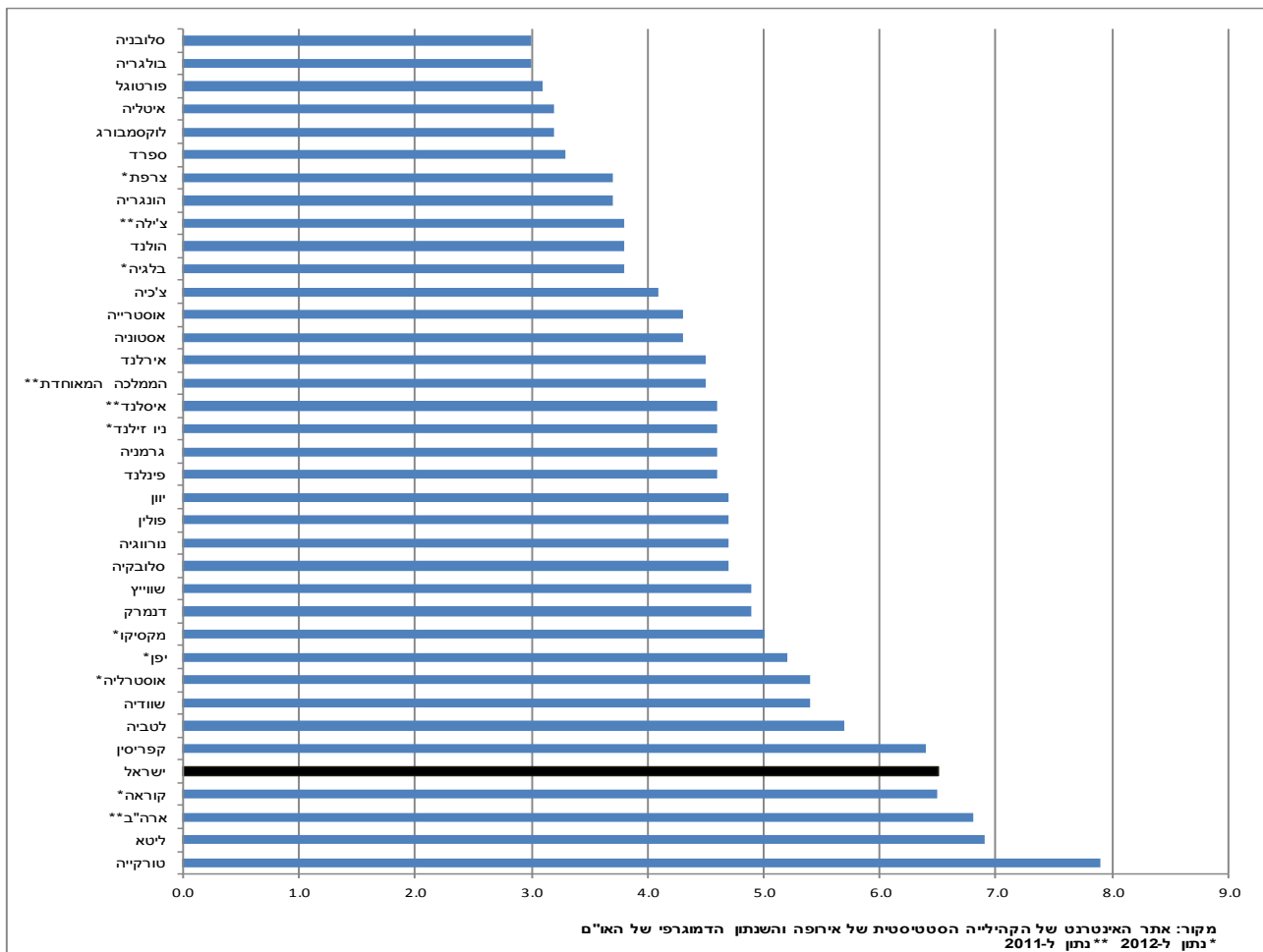
הנדון: מבחר נתונים על נישואין וזוגיות מקבילה

מטרת מכתב זה היא להציג נתונים על נישואין בישראל על-פי הנקודות שהעלית בבקשתך.

שיעור הנישואין הגולמי בשנת 2013

בשנת 2013 היה שיעור הנישואין הגולמי (מספר אירועי הנישואין ל-1,000 נפש) בישראל 6.5 (כלומר, על כל 1,000 איש היו 6.5 נישואין בממוצע באותה שנה). שיעור זה הוא מהגבוהים במדינות ה-OECD, שבהן שיעור זה נע בין 3.0 בבולגריה ובסלובניה ל-7.9 בטורקיה. להלן נתונים בנושא:

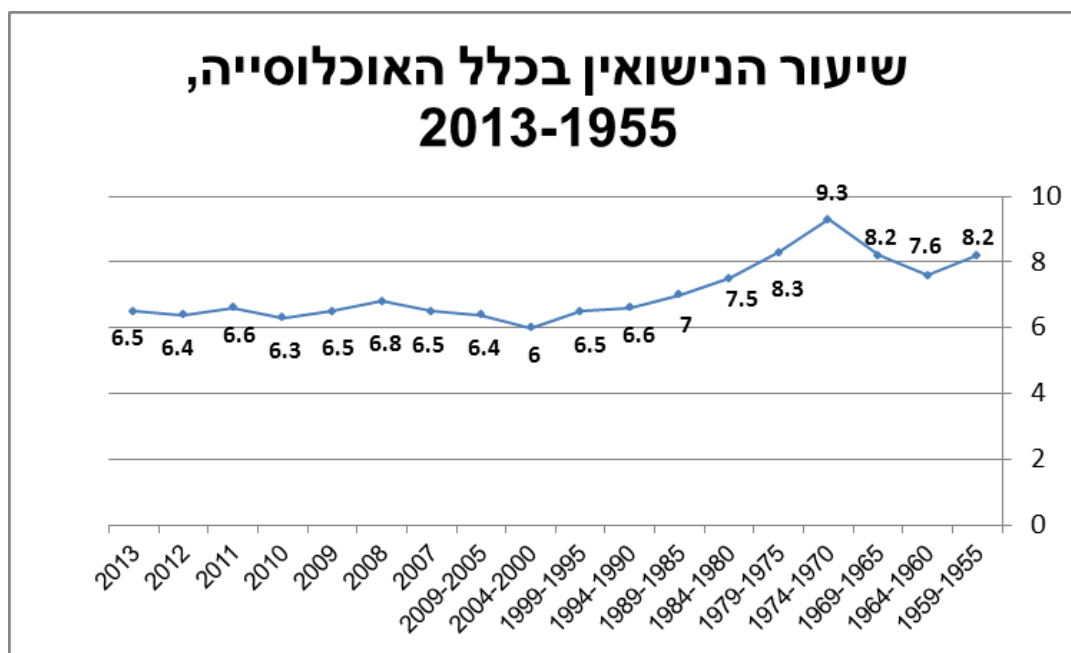
שיעור הנישואין הגולמי בישראל ובמדינות ה-OECD, 2013

* הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל ט"ו באב, תשע"ו – 2015, 29 ביולי 2015.

שיעור הנישואין על פני כמה עשורים

שיעור הנישואין באוכלוסייה הכללית בישראל ירד עם השנים. בשנת 2013 שיעור הנישואין הגולמי היה 6.5, כאמור, לעומת 8.2 במחצית השנייה של שנות ה-50 ו-9.3 בתחילת שנות ה-70.¹

יצוין כי הירידה בשיעור הנישואין בישראל תואמת את הירידה בשיעור זה במדינות ה-OECD. לתרשים המציג את שיעור הנישואין ל-1,000 נפש במדינות ה-OECD בשנת 1970 ובשנת 2009, ראו עמוד 2 בפרסום [זה של ארגון ה-OECD](#).

נישואין של ישראלים בחו"ל

לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בשנת 2013 דיווחו תושבים למרשם האוכלוסין על 8,939 אירועי נישואין שנערכו בחו"ל ובהם אחד מבני-הזוג לפחות היה רשום במרשם האוכלוסין. בין 8,939 אירועי הנישואין הללו, ב-3,562 אירועים (כ-40%) שני בני-הזוג היו רשומים במרשם האוכלוסין וב-5,377 אירועים (כ-60%) רק אחד מבני-הזוג היה רשום במרשם האוכלוסין. כלומר, בקרב בני-זוג אלו שנישאו בחו"ל היו 12,501 אנשים רשומים במרשם האוכלוסין בישראל. להלן פירוט הנתונים:

¹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, נישואין – נתונים נבחרים, תאריך אחזור: 7 בספטמבר 2015. נטע משה, מבחר נתונים על גירושין בישראל, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 29 באפריל 2013. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, לקט נתונים לרגל ט"ו באב, תשע"ה – 2015, 29 ביולי 2015.

זוגות שנישאו בחו"ל ודיווחו למשרד הפנים בשנת 2013 על נישואיהם²

אחד מבני-הזוג רשום במרשם האוכלוסין	שני מבני-הזוג רשומים במרשם האוכלוסין				סך הכול	סך הכול
	שני בני-הזוג עלו משנת 1990 ואילך מבריה"מ לשעבר	שני בני-הזוג יהודים	סך הכול	סך הכול		
5,377	1,831	1,546	3,562	8,939	זוגות שנישאו בחו"ל	
5,377	3,662	3,092	7,124	12,501	נישאים בחו"ל הרשומים במרשם האוכלוסין	

לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ישראלים הנישאים בחו"ל נוטים לדווח באיחור למשרד הפנים על נישואיהם. כשליש בלבד מאירועי הנישואין בחו"ל שנרשמו בשנת 2013 נערכו בשנה זו; כשליש נערכו בשנת 2012 והשליש הנותר נערך לפני שנת 2012.

מרשות האוכלוסין וההגירה נמסרו נתונים על הזוגות היהודים (שבהם שני בני-הזוג יהודים) אשר התחתנו בחו"ל ונרשמו כנישאים במשרד הפנים. להלן הנתונים:

זוגות יהודים שנישאו בחו"ל ונרשמו במשרד הפנים כנישאים, 2010-2014³

2014	2013	2012	2011	2010	
1,323	1,428	1,446	1,483	1,555	סה"כ זוגות
60	45	29	28	13	מהם זוגות חד-מיניים

הנתונים אינם מאפשרים להבחין בין הזוגות שנישאו בחו"ל בחתונה אזרחית לזוגות שנישאו בחו"ל בחתונה דתית. לגבי מספר הזוגות שנישאו בחו"ל ונרשמו במשרד הפנים כנישאים, יצוין כי לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה 1,546 זוגות יהודים עשו כן בשנת 2013, ואילו לפי רשות האוכלוסין וההגירה 1,428 זוגות יהודים עשו כן באותה השנה. מבירור שערכנו עם גורמי המקצוע בשני הגופים עולה כי ייתכן שההבדל נובע מהגדרה רחבה יותר של "יהודי" על-פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. עוד ייתכן שנמצאה אי-התאמה בין נתוני רשות האוכלוסין וההגירה לנתוני כניסות ויציאות לחו"ל. מכל מקום, גם בהתחשב בהבדלים הללו, עדיין יש הבדל של 67 זוגות בין נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לנתוני רשות האוכלוסין וההגירה.

² הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [לקט נתונים לרגל ט"ו באב, תשע"ה – 2015](#), 29 ביולי 2015.

³ מרב אברהמס, מנהלת האגף לתכנון מדיניות ברשות האוכלוסין וההגירה, מכתב, 21 בספטמבר 2015.

נישואין של חסרי דת וברית הזוגיות לחסרי דת

מרכז המחקר והמידע של הכנסת ביקש מרשות האוכלוסין וההגירה נתונים על מספר חסרי הדת שנישאו בחו"ל ונרשמו במשרד הפנים כנשואים. להלן נתוני רשות האוכלוסין וההגירה:

זוגות שבהם שני בני-הזוג רשומים כחסרי דת שנישאו בחו"ל ונרשמו בארץ כנשואים, 2010-2014⁴

2014	2013	2012	2011	2010	
701	875	860	961	805	סה"כ זוגות
3	0	3	0	1	מהם זוגות חד-מיניים

נוסף על זוגות אלו שנרשמו כנשואים, חסרי דת נוספים נרשמים בברית הזוגיות לחסרי דת. ברית זוגיות היא הסכם בין בני-זוג חסרי דת,⁵ שנועד לעגן רשמית חיים משותפים, קיום חיי משפחה וניהול משק-בית משותף. ממשרד רשם ברית הזוגיות במשרד המשפטים נמסר כי עד כה – יותר מחמש שנים מאז כניסתו לתוקף של [חוק ברית הזוגיות לחסרי דת, התש"ע-2010](#) – הונפקה תעודת ברית הזוגיות ל-120 זוגות; תשעה מהזוגות הללו ביקשו להימחק מהמרשם.⁶

יצוין כי מאז כניסת החוק האמור לתוקף ביקשו להירשם בברית הזוגיות כ-140 זוגות, כדלקמן: מספטמבר 2010 ועד סוף שנת 2011 ביקשו להירשם 68 זוגות, בשנת 2012 ביקשו להירשם 34 זוגות, בשנת 2013 – 23 זוגות, ובשנת 2014 – 15 זוגות. חלק מהבקשות נדחו בשל אי-עמידה בקריטריונים שנקבעו בחקיקה (לא היה לבני-הזוג ותק המגורים בישראל הדרוש, למשל). בין הזוגות שביקשו להירשם בשנת 2014 זוג אחד חזר בו, זוג אחד עדיין בתהליך רישום ושני זוגות נמחקו מהמרשם.⁷

מהנתונים בעניין זה עולה כי מספרם של חסרי הדת המתחתנים בחו"ל ונרשמים בארץ כנשואים גדול הרבה יותר ממספר חסרי הדת הנרשמים בברית הזוגיות.

*

נוסף על הנתונים שהובאו עד כה בנושא זוגות נשואים, זוגות רבים בישראל מקיימים חיי משפחה כזוג נשוי אולם הקשר שלהם אינו מעוגן רשמית בברית הנישואין. חלק מהם לא עיגנו את חייהם המשותפים מעולם, חלק עיגנו את הקשר בטקס חילוני, פרטי, רפורמי, מסורתי או אחר, וחלק עיגנו את הקשר שלהם באמצעות הכרה של המוסד לביטוח לאומי בהם כידועים בציבור או באמצעות הנפקת תעודת זוגיות מטעם ארגון "משפחה חדשה". בהמשך המסמך מובאים נתונים על זוגות החיים יחד ללא נישואין ולאחר מכן על זוגות המוכרים כידועים בציבור על-ידי המוסד לביטוח לאומי או יש להם תעודת זוגיות מטעם ארגון

⁴ ש.ס.

⁵ חסר דת הוא מי שאינו יהודי, מוסלמי, דרוזי או בן עדה נוצרית. ראי סעיפים 1 ו-6 לחוק ברית הזוגיות לחסרי דת, התש"ע-2010.

⁶ ככלל, מחיקה ממרשם ברית הזוגיות שקולה לגירושין של זוג נשוי; ענת זקן, משרד רשם ברית הזוגיות במשרד המשפטים, שיחת טלפון, 16 בספטמבר 2015.

⁷ אתר האינטרנט של [מרשם ברית הזוגיות לחסרי דת](#), משרד המשפטים, תאריך כניסה: 16 בספטמבר 2015; ענת זקן, משרד רשם ברית הזוגיות במשרד המשפטים, שיחת טלפון, 16 בספטמבר 2015.

"משפחה חדשה". יצוין כי בידי רשות האוכלוסין וההגירה אין נתונים על זוגות ידועים בציבור או על זוגות החיים יחד ללא נישואין.⁸

זוגות (=קוהביטציה) – זוגות החיים יחד ללא נישואין

להלן נתונים נבחרים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בנושא קוהביטציה בישראל:⁹

- בשנת 2013 היו בישראל כ-1,652,000 זוגות. כ-95% מהם היו זוגות נשואים, והשאר – כ-79,000 זוגות – היו בני-זוג החיים יחד אך אינם נשואים זה לזה. מהם כ-74,000 (כ-93%) היו זוגות יהודיים.¹⁰
- כלומר, הזוגות היהודיים בקוהביטציה היו 4.8% מכלל המשפחות היהודיות ו-6% מכלל הזוגות היהודיים.
- גילם של בני-הזוג היהודיים בקוהביטציה צעיר יחסית לזה של בני-הזוג הנשואים. בכמחצית (48%) מזוגות אלה האישה היא בת פחות מ-35, בהשוואה לכ-24% בלבד מן הנשים הנשואות.
- על-פי רוב, לזוגות היהודיים בקוהביטציה אין ילדים (66%). ל-27% (כ-20,000) מן הזוגות היהודיים הלא-נשואים יש ילדים עד גיל 17, בהשוואה ל-54% מן הזוגות הנשואים.
- ל-12% בלבד מהזוגות היהודיים ה"צעירים" (שבהם גיל האישה נמוך מ-35) שחיים בקוהביטציה יש ילדים עד גיל 17, לעומת 81% מהזוגות היהודים ה"צעירים" הנשואים.
- 5% מכלל הזוגות בישראל חיים בקוהביטציה, לעומת 7% באיטליה, 12% בארה"ב, 13% בגרמניה, 14% באירלנד, 21% בהולנד, 24% בדנמרק ו-27% בנורבגיה.

זוגות המוכרים כידועים בציבור על-ידי המוסד לביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי מכיר במעמד ידועים בציבור, והם נחשבים בני-זוג נשואים לעניין זכויותיהם וחובותיהם. לפי אתר האינטרנט של המוסד לביטוח לאומי, בני-זוג המבקשים הכרה כידועים בציבור, מתבקשים למלא טופס מתאים ולצרף לו מסמכים תומכים. המוסד לביטוח לאומי מאשר את מעמד בני-הזוג כידועים בציבור אם הם מקיימים חיי משפחה ומנהלים משק-בית משותף כנהוג בקרב זוגות נשואים.¹¹ ייתכן שיש זוגות רבים שאורח חייהם הוא של ידועים בציבור אולם הם לא ביקשו הכרה מהמוסד לביטוח לאומי ולפיכך אינם מוכרים על-ידו כידועים בציבור.¹²

לפי המוסד לביטוח לאומי, מספר המבוטחים הרשומים כידועים בציבור במוסד לביטוח לאומי נאמד ב-32,300 יחידים (ולא זוגות).¹³ עד למועד השלמת המסמך לא התקבלו מהמוסד לביטוח לאומי פילוח הנתונים ומענה נוסף על שאלותינו.

⁸ מרב אברהמס, מנהלת האגף לתכנון מדיניות ברשות האוכלוסין וההגירה, מכתב, 21 בספטמבר 2015.

⁹ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משפחות בישראל – נתונים לרגל יום המשפחה, 17 בפברואר 2015.

¹⁰ נתון נכללים גם זוגות שבהם אחד מבני הזוג יהודי.

¹¹ המוסד לביטוח לאומי, דמי ביטוח לאומי – ידועים בציבור, תאריך כניסה: 16 בספטמבר 2015.

¹² באתר האינטרנט שלו, המוסד לביטוח לאומי קורא לזוגות אלו להסדיר את מעמדם כידועים בציבור. נוסף על כך, לפי אתר האינטרנט, לעתים המוסד לביטוח לאומי הוא שיוזם את בדיקת מעמד הידועים בציבור.

¹³ אביבה גייבל, מנהלת אגף מחקרי גבייה במוסד לביטוח לאומי, דואר אלקטרוני, 28 ביולי 2015.

זוגות "משפחה חדשה"

תעודת זוגיות שמנפיק ארגון "משפחה חדשה" היא תעודה הרשומה כסימן מסחר באיחוד האירופי וארגון "משפחה חדשה" מורשה להנפיקה בישראל. תעודת הזוגיות מעידה שהנושאים אותה הם בני-זוג שמסרו הצהרה משותפת בדבר התחייבותם כבני-זוג והצהרתם אושרה ונחתמה על ידי עורך-דין, ולפיכך הם זכאים לזכויות שוות לאלו של בני-זוג נשואים.¹⁴

מארגון "משפחה חדשה" נמסר כי עד היום הונפקו כ-28,000 תעודות זוגיות.¹⁵ להלן נתונים על מספר תעודות הזוגיות שהארגון הנפיק בשנים 2014-2008 :

שנה	מספר תעודות שהונפקו
2008	2,800
2009	2,900
2010	2,950
2011	3,200
2012	3,800
2013	4,800
2014	5,400

לפי ארגון "משפחה חדשה", פסק-דין של בית-המשפט לענייני משפחה בפתח-תקווה מדצמבר 2014 נותן תוקף משפטי לתעודת הזוגיות. לפי האמור בפסק-הדין, הנפקת תעודת זוגיות באמצעות ארגון "משפחה חדשה" היא פעולה יזומה, וולונטרית ובעלת נפקות משפטית שנוקטים בני-זוג המצהירים על היותם ידועים בציבור. זוגות עושים כן בין משום שהם אינם מעוניינים להינשא ברבנות ובין משום שהם אינם יכולים לעשות כן.¹⁶

יצוין כי ייתכן שיש חפיפה בין הנתונים השונים – זוגות הרשומים כידועים בציבור במוסד לביטוח לאומי וגם הנפיקו תעודת זוגיות מטעם ארגון "משפחה חדשה".

בכבוד רב,
אורי טל ספירו
ראש תחום שירותי מידע

אישור: ד"ר שירלי אברמי, מנהלת מרכז המחקר והמידע של הכנסת
עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

¹⁴ ארגון "משפחה חדשה", מכתב, 16 בספטמבר 2015.

אתר האינטרנט של ארגון [משפחה חדשה](#), תאריך כניסה: 17 בספטמבר 2015.

¹⁵ עד מועד השלמת המסמך לא נמסרו הנתונים שביקשנו בדבר מספר התעודות שבוטלו רשמית לאחר שהזוגות נפרדו.

¹⁶ [תמ"ש \(פ"ת\) 11257-12-11](#), פלונית נ' פלוני, 15 בדצמבר 2014 (באתר האינטרנט של מאגר "נבו").

